

Romskt år 2012:

Erland Kaldaras berättade i romsk vagn

Erland Kaldaras som är rom från Malmö, gjorde en fantastisk och gedigen informationsinsats på flera språk när vi fick gästa den äldre romska vagn som ställts upp på Skansen söndagen den 19 augusti. Ola Persson filmade.

Platsen var alltså vad som kan vara den sista bevarade romska husvagnen i Sverige. Den är från 1950-talet och har bevarats i Östtyskland. Romerna brände sina husvagnar i samband med att de tilläts flytta in i lägenheter på 1960-talet. Före dess fick de inte stanna längre än tre dagar på varje plats. Tala om särbehandling! En ganska outhärdlig fläck i svensk historia.

Romsk specialité

Interiören i den romska husvagnen var praktisk och välorganiserad. Elektricitet fanns indragen i denna vagn och ytterligare en kamin för att värma vatten till tvättning. En järnspis för matlagning med mera.

Små kopparkärl av olika slag stod på en hylla i vagnen. Det var en romsk specialité att förtenna dem invändigt. Röken som uppstod var giftig. Romerna fick ofta göra arbeten som andra inte ville eller kunde göra. Många romer i Sverige gjorde arbeten åt mejerier och tidigt åt Husqvarnas vapenfabriker.

Sagor och flamenco

Erland Kaldaras berättade för intresserade besökare i husvagnen om romernas historia i Sverige. I Sverige före 1959 begravdes romer t ex utanför kyrkogårdarna eller på särskilda platser i dem.

Erland Kaldaras påpekade att romantiken kring romernas "fria" liv

Erland Kaldaras informerade om romerna under den romska veckan på Skansen. Foto: Henrik Persson

skuggar många sanningar om hur hårt livet var, hur diskriminerade romerna varit. En situation som gäller majoriteten av Europas romer idag.

Annat som hände på Skansen denna dag var att Angelina Dimiter Taikon berättade romska sagor i Bollnässtugan. Romerna har en rik berättartradition. Lars Dimitri var också med.

Gruppen Flamenco Passion från Malmö bjöd på uppvisning och lärde ut några grundsteg till ackompanjering av klassisk gitarr.

Flamencos skapades när romerna kom till Spanien. En av rotträderna till flamencodansen anses av vissa vara den uråldriga indiska kathakdansen. Där stampar dansören med tunga fotprydnader kring anklarna.

Med rötter i Indien finns det idag tiotals miljoner romer utspridda över världen. I Europa utgör romerna den största etniska minoriteten.

**Text och foto:
Henrik Persson:**

Se YouTube-filmen, Romskt år 2012, där Erland Kaldaras berättar i en romsk vagn på Skansen, den sista i Sverige:

<http://www.youtube.com/watch?v=I9IPOXiAZz8>